

УДК 332.14

М. І. Небава¹
М. П. Мартьянов¹

АНАЛІЗ ВПЛИВУ СЕКТОРАЛЬНО-ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

¹Вінницький національний технічний університет

Проведено класифікацію регіонів України в залежності від домінування в їх економіці певних секторів та галузей. Проаналізовано як структура економіки впливає на показники економічного розвитку регіону. Виявлено основні перешкоди, що стримують подальшу структурну трансформацію економіки регіонів України та сформувано рекомендації щодо усунення цих перешкод.

Ключові слова: економіка регіону, структура економіки, сектори економіки.

Постановка проблеми

Економіка України, незважаючи на свою організаційну й інституціональну цілісність, характеризується наявністю низки регіональних диспропорцій у розвитку економік окремих регіонів. Такі невідповідності простежуються за низкою показників: валовий регіональний продукт, валова додана вартість по секторам економіки, чисельність зайнятих, обсяг прямих іноземних інвестицій, рівень інноваційної активності та інші. Одним із важливих факторів, що породжує відмінності у регіональному розвитку є сформована різна структура економік регіонів. Так, для східних областей (Донецька, Дніпропетровська, Луганська) характерна висока частка промислового сектору в структурі економіки, відповідно, 40 %, 39 % і 45 % [1]. Для регіонів центру, півдня і деяких західних регіонів характерне переважання сільськогосподарського сектору. До таких областей належать: Вінницька (20,4 %), Житомирська (16 %), Кіровоградська (20,3 %), Тернопільська (20,6 %) та інші. Також є області, в яких різко переважає сфера послуг у економіці: Одеська (75 %), Волинська (68 %), Харківська (69 %), Закарпатська (66 %).

Ці відмінності разом і з різним природно-ресурсним потенціалом, географічними відмінностями, демографічними особливостями дають на виході різні рівні соціально-економічного розвитку регіонів і матеріального добробуту громадян, які проживають на відповідних територіях. Впливають також відмінності у розвитку соціальної інфраструктури, надходженням до зведених бюджетів областей.

Проблема деформованої структури економіки визначена в Державній стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року, яка була затверджена Кабінетом Міністрів України 21 листопада 2013 року, як одна з ключових [2]. У зв'язку з цим, значна кількість заходів Стратегії направлена на подолання структурних диспропорцій у економіці українських регіонів.

Вказану проблему вивчали у своїх роботах такі вітчизняні і іноземні вчені: В. В. Леонтєв, П. Кларк, А. Г. Гранберг, Є. Б. Єршов, Ю. В. Яременко, В. М. Геєць [3], Дж. Стігліц. Водночас питання впливу секторально-галузевої структури економіки на розвиток регіонів досліджений слабо і потребує активізації науково-пошукової роботи у цьому напрямку.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для початку зазначимо, що в межах цієї статті розглядатимемо три групи регіонів:

- в економіці яких домінує сільськогосподарський сектор (регіони із аграрною економікою);
- в економіці яких домінує промисловість (регіони із індустріальною економікою);
- в економіці яких домінує сектор послуг (регіони із сервісною економікою).

Регіони відноситимуться до однієї з трьох груп у відповідності до такого критерію:

$$\begin{aligned} X_1 &> \overline{X}_1; \\ X_2 &< \overline{X}_2; \\ X_3 &< \overline{X}_3, \end{aligned} \quad (1)$$

де X_1, X_2, X_3 — відповідно, частка 1-го, 2-го і 3-го секторів у економіці регіону; $\overline{X}_1, \overline{X}_2, \overline{X}_3$ — відповідно, середні значення по Україні частки кожного із секторів.

Таким чином, типологізація регіонів буде здійснюватись відповідно до умови, що зазначена у нерівності (1). Так, якщо у економіці регіону частка одного сектору більше за середню частку цього сектору по економіці України, а частки двох інших секторів менші за аналогічні середні показники, то вважатимемо, що цей сектор є домінуючим. Якщо в результаті обстеження виявляються регіони, для яких нерівність (1) не виконується, то вважатимемо, що в економіці цих регіонів наявне домінування декількох секторів. Нижче на рисунку подамо розподіл регіонів за домінуючим сектором економіки.

Рис. 1. Типологізація регіонів України за домінуванням у їх економіці відповідних секторів економіки (розрахунки проводились на основі даних Державної служби статистики України [1])

Отже, в результаті проведеного аналізу в Україні виявлено три групи регіонів із чітко простежуваним домінуванням певного сектору економіки, а також 4 регіони: Чернівецька, Харківська, Миколаївська, Житомирська області, в економіці яких домінують два сектори.

Для порівняння між собою параметрів соціально-економічного розвитку виділених груп регіонів в табл. 1 наведемо деякі показники економічного розвитку регіонів. Для цього представимо показники трьох груп регіонів, які є усередненими від показників п'яти регіонів, в яких частка відповідного сектору є найбільшою. Оскільки дані по валовому регіональному продукту публікуються зі значним запізненням, усі дані, що використовуються в статті наводяться станом на 1 січня 2012 р.

Таблиця 1

Показники економічного розвитку груп регіонів [1]

Група регіонів	Середній ВРП, млн грн	Середній ВРП на одну особу, грн	Середні інвестиції в основний капітал на одну особу, грн	Середні доходи населення, млн грн	Середньомісячна заробітна плата, грн	Середній обсяг витрат на інноваційну діяльність, тис. грн
Із переважанням промислового сектору						
Донецька, Дніпропетровська, Луганська, Запорізька, Полтавська області	92004,0	33278,8	4969,6	77531,4	2736,6	899157,5

Продовження табл. 1

Група регіонів	Середній ВРП, млн грн	Середній ВРП на одну особу, грн	Середні інвестиції в основний капітал на одну особу, грн	Середні доходи населення, млн грн	Середньомісячна заробітна плата, грн	Середній обсяг витрат на інноваційну діяльність, тис. грн
Із переважанням сільськогосподарського сектору						
Вінницька, Кіровоградська, Тернопільська, Херсонська, Черкаська області	22178,8	18162,6	2890,5	27777,4	2036,8	73705,0
Із переважанням сфери послуг						
Волинська, Київська, Львівська, Одеська, Харківська області	53451,8	25123,4	5261,5	54785,4	2358,6	278445,3

Як свідчать дані таблиці, практично за усіма показниками першу позицію займає група регіонів, у якій домінуючим є промисловий сектор економіки. По кожному із наведених показників ця група регіонів переважає групи регіонів із домінуючою сферою послуг в середньому в 1,6 рази і групу регіонів із домінуючим сільськогосподарським комплексом в середньому в 4 рази.

Подальший аналіз емпіричних даних по економіці регіонів України показує зв'язок між структурою господарства регіону і рівнем економічного розвитку. Так, простежується високий рівень залежності між часткою сільського господарства регіону і величиною валового регіонального продукту. При цьому, така залежність є зворотною і свідчить про те, що регіони з високою часткою сільськогосподарського сектору, створюють найменше валової доданої вартості (рис. 2). Окрім того, за такими показниками як інвестиції в основний капітал, доходи населення, середньомісячна заробітна плата ця група регіонів також показує найнижчі показники.

Цей факт можна пояснити тим, що в сільському господарстві створюється продукція із порівняно низьким вмістом доданої вартості, відсутністю довгих технологічних ланцюжків, нижчим рівнем продуктивності праці.

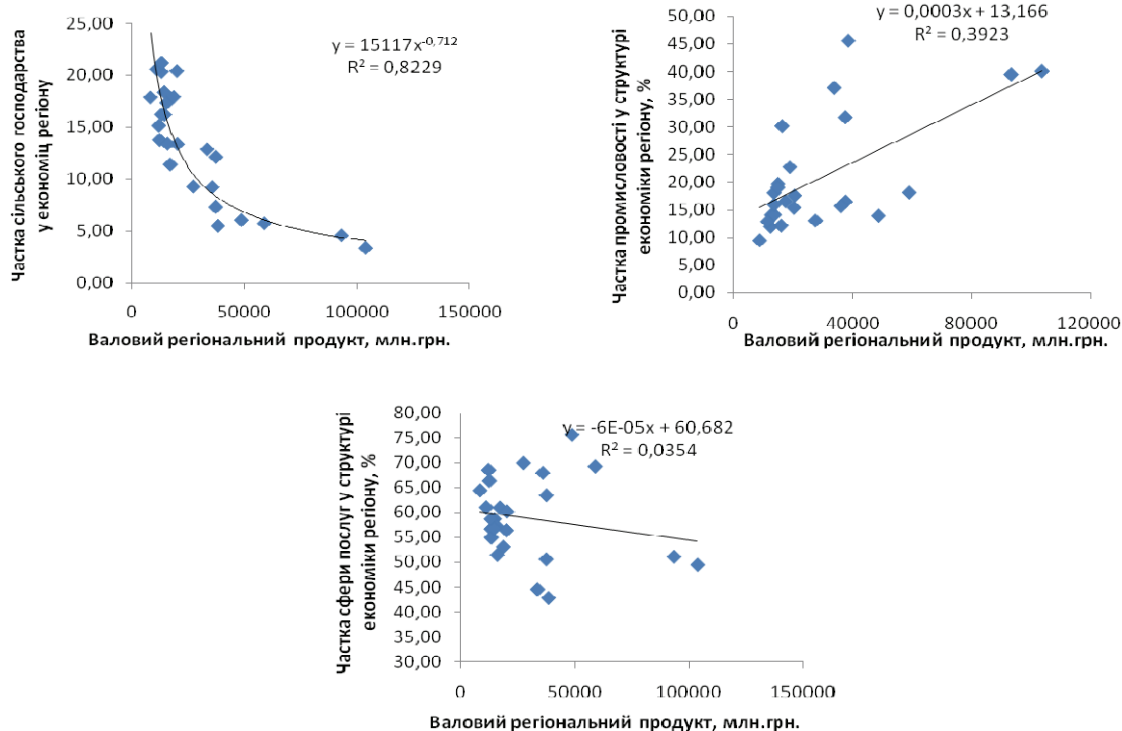

Рис. 2. Кореляція між частками секторів економіки і валовим регіональним продуктом регіонів [1]

Залежність між часткою промислового сектору і валовим регіональним продуктом регіону є нижчою від аналогічної залежності ВРП і часткою сільськогосподарського сектору (коефіцієнт детермінації — 0,392), що не дає однозначної відповіді про те, що висока частка цього сектору є основою побудови сильної економіки в регіоні. Так, для Донецької і Дніпропетровської областей потужна промислова база забезпечує лідируючі позиції по рівню валового регіонального продукту, відповідно, 103,7 млрд грн. і 93,3 млрд грн. Однак, Харківська область, займаючи третє місце по виробництву валового регіонального продукту в Україні (58,9 млрд грн), має промисловий сектор, який в структурі економіки регіону займає лише 18 %. Аналогічна ситуація характерна для Одеської області: з ВРП 48,6 млрд грн., частка промисловості у економіці — 13,9 %.

По сектору послуг кореляція між його часткою в структурі економіки і розміром ВРП практично відсутня — коефіцієнт детермінації перебуває на рівні 0,035. Це свідчить про те, що в Україні ще не збудована сервісна економіка, а конкурентоспроможність держави в середньостроковій перспективі може опиратись лише на наявну індустріально-аграрну базу.

Для проведення подальшого аналізу впливу структури економіки регіону на його економічну динаміку, розрахуємо коефіцієнти кореляції між показниками, що характеризують частку секторів економіки регіону та показниками економічного розвитку регіону на основі статистичних показників, що містяться в Додатку 1.

Таблиця 2

Взаємозв'язок структури економіки регіонів та показників розвитку регіонів

Частка у економіці регіону	ВРП	ВРП на одну особу	Доходи населення	Середньомісячна заробітна плата	Частка зайнятого населення від населення регіону	Обсяг реалізованої інноваційної продукції	Капітальні інвестиції на одну особу
сільського господарства	-0,744	-0,653	-0,775	-0,788	0,112	-0,115	-0,491
промисловості	0,610	0,661	0,554	0,704	0,063	0,439	0,158
сектору послуг	-0,251	-0,368	-0,159	-0,341	-0,131	-0,465	0,112

Дані табл. 2 показують, що економічний розвиток регіонів України в значній мірі детермінується структурою їх економіки. Так, припущення, яке було зроблено вище про зворотний зв'язок між часткою сільського господарства і економічним розвитком регіону підтверджується даними таблиці. Кореляція цього показника із валовим регіональним продуктом, ВРП на одну особу, доходами населення і середньомісячною заробітною платою перебуває на рівні від -0,653 до -0,788, що означає наявність тісного зворотного зв'язку. Присутній також зворотний зв'язок із показником капітальні інвестиції і обсягом реалізованої інноваційної продукції, однак через низькі значення коефіцієнтів кореляції (-0,491 і -0,115, відповідно), однозначно сказати не можна, що в регіонах із сільськогосподарською спеціалізацією менше інвестують в основний капітал та виробляють інноваційної продукції.

Незважаючи на те, що регіони із базовим сільськогосподарським сектором мають найнижчий рівень доходів, вони володіють значним потенціалом щодо подальшого розвитку. В першу чергу, це пов'язано з переходом від виробництва сировинної продукції (пшениця, ячмінь, ріпак) до продукції з поглибленим рівнем переробки та використанням механізмів міжгалузевих зв'язків для розвитку суміжних галузей. Таких як сільськогосподарське машинобудування, інструментальне машинобудування, нафтопереробка, транспорт і комунікації, соціальна інфраструктура.

Як стверджується у аналітичній доповіді Національного інституту стратегічних досліджень, маючи найродючіші в світі землі, значний людський потенціал, сприятливі кліматичні умови, Україна продовжує використовувати екстенсивний підхід до нарощення сільськогосподарського виробництва [4, с. 48]. Перетворення ж сільськогосподарського сектору у високопродуктивний потребує вжиття таких заходів:

— забезпечення механізмів державної підтримки сільського господарства через реалізацію бюджетних програм, надання пільгових кредитів сільгоспвиробникам;

- сприяння формуванню вертикально інтегрованих компаній у сільськогосподарському секторі з метою максимально можливого залучення капіталу та технологічних досягнень у сектор;
- сприяння створенню сільськогосподарських кооперативів, обслуговування як ефективної форми організації бізнесу на селі;
- спрямування інвестицій у розвиток та модернізацію інфраструктури на селі. А саме: будівництво та ремонт автомобільних доріг, ФАПів, дошкільних навчальних закладів, спорудження загальноосвітніх закладів освіти, створення та ремонт закладів культури;
- надання пільг по сплаті ПДВ та імпорتنних мит при ввезенні в Україну технологій та обладнання для реконструкції та переобладнання вітчизняних підприємств сільгоспмашинобудування.

Розрахунки показують, що регіони із базовим промисловим сектором показують найвищі результати діяльності. Однак це спостерігається не за усіма напрямками. Так дані не підтверджують зв'язку між часткою промислового сектору і інвестиціями в основний капітал і часткою зайнятих в економіці. Загалом, по цим показникам не виявило взаємозв'язку із структурою економіки регіонів.

Водночас, для регіонів із базовим промисловим сектором наявні значні ризики щодо подальшого розвитку економіки, які полягають у значному рівні зношення основних фондів, експортозалежності та низькому технологічному рівні продукції, що виробляється.

Для цієї групи регіонів характерний значний середній ступінь зношення основних фондів, що складає 69,04 %. Хоча цей показник є нижчим за середньоукраїнський (74,9 %), його значення є достатньо високим, щоб становити загрозу для конкурентоспроможності цих регіонів [5, с. 258]. Особливо враховуючи, що ключовими галузями для названих регіонів є металургійна, гірничовидобувна та хімічна, які надзвичайно фондомісткі і вимагають значних капітальних вкладень у їх оновлення та подальший розвиток.

Експортозалежність також породжує значні ризики для індустріальних регіонів. Спад попиту на зовнішніх ринках автоматично приводить до падіння виробництва на підприємствах металургійної, гірничовидобувної галузей Сходу України. Подібну картину можемо спостерігати зараз, коли в Україні уже 3-й квартал підряд триває рецесія. Промисловість впала за результатами січня-серпня 2013 року на 5,2 %, зокрема переробна промисловість, в якій виробляється основна частина валової доданої вартості індустріальних регіонів втратила 7,7 % у зазначеному періоді.

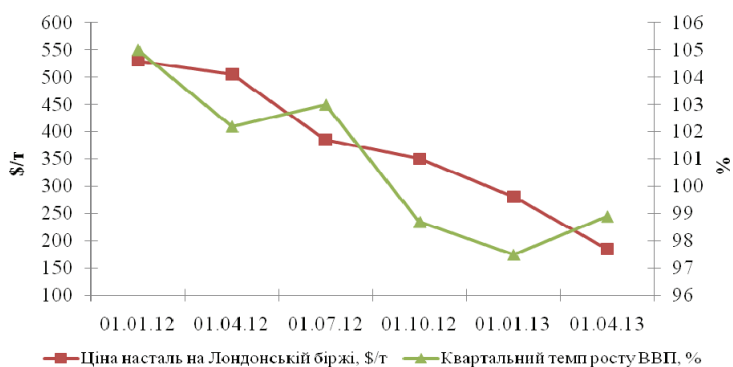

Рис. 3. Динаміка ВВП України та цін на сталь [6]

Із рис. 3 чітко видно, що динаміка вітчизняного ВВП корелює із динамікою цін на сталь. Падіння ціни на цей вид сировини автоматично породжує зниження економіки України. Аналогічна ситуація характерна і для інших експортних позицій промислових регіонів країни: труби, металопрокат, продукція хімічної промисловості.

А тому жорстка прив'язка до експорту без розвитку внутрішнього ринку робить економіку індустріальних регіонів вразливими до зовнішніх шоків. Надзвичайно актуальним стає проведення державної економічної політики, яка має бути спрямована на розвиток внутрішнього ринку, і, в першу чергу, тих виробництв, які можуть споживати ключові товари вітчизняного експорту.

Необхідно відмітити, що незважаючи на те, що регіони України із переважанням промислового сектору демонструють найвищі показники економічного розвитку в державі, проблема поживлення динаміки для них також є актуальною. Без інвестицій у оновлення основних фондів і запуску нових технологічних ліній, в майбутньому дані регіони можуть втратити значні частки їхніх ринків, а сам промисловий потенціал продовжуватиме деградувати.

Серед регіонів, в яких базовим є сектор послуг є як такі, що демонструють високі показники економічного розвитку, так і регіони із низькою економічною активністю. Так, Одеська, Львівська область за низькою показників соціально-економічного розвитку займають лідируючі позиції в Україні, водночас Закарпатська, Волинська області відзначаються середніми показниками діяльності.

Варто зазначити, що як в окремих регіонах України, так і в цілому у національній економіці проблеми деформованої структури є надзвичайно гострими [7, с. 39]. Дані вітчизняної статистики підтверджують, що регіональні диспропорції, які, в свою чергу, є наслідком наявності диспропор-

цій у структурі економік регіонів, посилюються. Так, якщо співвідношення максимального і мінімального ВРП на душу населення в Україні в 2006 році становило 6,2 рази, то в 2010 році 6,4 рази. Водночас, регіони-лідери економічного розвитку за вказаний період не змінились. Це Дніпропетровська, Донецька, Харківська і Одеська області. Ці регіони разом із м. Київ виробляють більше половини валової доданої вартості країни. Тобто, бачимо, що регіони із домінуванням промислового сектору або послуг (як Одеська область) впродовж останнього періоду, як і протягом всього періоду незалежності зберігають лідируючі позиції в економіці.

Із вищезазначеного можна зробити висновок, що в країні ще не сформувалась модель економічного розвитку, яка опирається на диференціацію базових видів господарської діяльності, залучення інновацій у процес забезпечення економічного зростання, подальше поглиблення розподілу праці. Натомість, в регіонах України відбувається консервування існуючої структури економіки.

Необхідність структурної перебудови економіки назріла на початку 90-х рр. і пов'язана з розривом технологічних ланцюжків, які існували в межах господарського комплексу СРСР і неможливістю перебудувати економіку на виробництво високоякісної інноваційної продукції. Україна досі продовжує експлуатувати експортоорієнтовану модель економіки, яка зав'язана на металургію, хімічне виробництво і окремі підгалузі машинобудування. Водночас галузі вищих технологічних укладів (електроніка, інформаційно-комп'ютерна техніка) розвинуті слабо. А саме, на базі цих галузей економіки можна побудувати конкурентоспроможну державу у ХХІ ст. [8, с. 37].

Детальний аналіз економіки українських регіонів показує, що існує низка факторів, які стримують структурні перетворення на рівні території, а саме:

- інституціональні обмеження, що зумовлені поширеністю негативних інститутів: корупція, порушення прав власності, недотримання контрактів [9; 10; 11];
- недостатність повноважень у місцевої влади та органів місцевого самоврядування для проведення структурної політики на рівні економіки регіону;
- відсутність стимулів у представників великого бізнесу інвестувати у нетрадиційні (інноваційні) сектори економіки через можливість отримувати ренту від використання наявних ресурсів (земля, метал, інше) та відсутність фінансових можливостей у малого бізнесу розвивати інноваційні сфери економіки, що сприяло б структурним перетворенням [12, с. 14];
- провадження урядом в останні роки жорсткої монетарної політики, що спричиняє дефіцит інвестиційного ресурсу у підприємств.

Висновки

В результаті проведеного аналізу виявлено, що в залежності від домінування в структурі економіки регіону певних секторів економіки, в Україні можна виокремити регіони із сільськогосподарською спеціалізацією, промисловою спеціалізацією, регіони, економіка яких базується на сфері послуг, а також регіони, де наявні два домінуючих сектори економіки.

Дослідження показників економічного розвитку регіонів показало, що регіони, економіка яких має сільськогосподарську спеціалізацію, показують найнижчі результати діяльності, що проявляється у низькому рівні доходів громадян, нижчому рівні інвестицій в основний капітал та нижчій інноваційній активності. Стимулювання економічного розвитку в таких регіонах повинно базуватись на створенні умов для розвитку промислового сектору із поглибленою переробкою та сфери послуг. Зокрема, перспективним є розвиток тих сфер промисловості, які тісно зав'язані на сільське господарство: харчова, сільськогосподарське машинобудування, приладобудування, а також інвестувати у транспортну інфраструктуру.

З високим рівнем достовірності можна говорити про те, що регіони із промисловою спеціалізацією є найуспішнішими в Україні. Хоча є винятки: Харківська і Одеська області, в економіці яких промисловість не є домінуючим сектором, однак вони показують одні з кращих результатів економічної діяльності по країні.

Однак, промислово розвинуті регіони, такі як Донецька, Луганська, Дніпропетровська області характеризуються моносекторальною структурою. А це, враховуючи значну зношеність основних фондів, технологічну відсталість виробництв у металургійній, вугільній і хімічній галузях, які є базовими для цих регіонів створює значні ризики для їх конкурентоспроможності в майбутньому. Тому економічна політика цих регіонів має спиратись як на стимулювання притоку інвестицій у альтернативні до базових галузі промисловості (електроніка, біотехнології, точне машинобудування), так і на розвиток сфери послуг.

Для регіонів з переважанням сфери послуг ключовою проблемою залишається модернізація цього сектору економіки та пошук напрямків диверсифікації господарства. Адже, для цих регіонів переважання сектору послуг в структурі економіки не стільки пов'язано з можливістю надавати високоякісні послуги, скільки з відсутністю природних та капітальних ресурсів для розвитку сільськогосподарського та промислового секторів.

Додаток

Показники соціально-економічного розвитку регіонів України станом на 1 січня 2012 року [1]

Регіон	ВРП, млн. грн	ВРП на одну особу, грн	ВДВ, млн. грн	ВДВ сільського господарства, млн грн	ВДВ промисловості, млн грн	ВДВ сектору послуг, млн грн	Доходи населення, млн. грн	Середньомісячна заробітна плата, грн	Зайняте населення, % до населення у віці 15—70 років	Обсяг реалізованої інноваційної продукції, тис. грн	Капітальні інвестиції на одну особу, грн
Автономна Республіка Крим	38220	19467	35472	3879	5618	24294	45562	2295	65,6	72173,5	8652,4
Вінницька	29099	17768	26622	6278	4866	14401	38990	2074	64,7	160882,4	3116
Волинська	17637	16993	16177	2722	2374	10479	22584	1994	64,3	34394,7	2489,5
Дніпропетровська	140020	42068	120469	6965	57656	53918	101868	2790	65,2	471514,5	6651,2
Донецька	161021	36446	138506	6014	62310	65185	135599	3063	64,8	196042,3	6084,2
Житомирська	21928	17184	19994	3688	4853	10850	30069	2071	65,8	34130,8	1973,4
Закарпатська	18054	14455	16782	2549	2876	10695	24446	2069	62,6	10166,4	2449
Запорізька	49525	27567	42168	4183	15956	21211	52272	2607	65,1	876834,4	3718,1
Івано-Франківська	26752	19386	23303	2964	6988	12374	31224	2213	57,2	580263,7	3090,5
Київська	59154	34420	51844	7193	8385	33606	48990	2761	63,1	471338	10318,1
Кіровоградська	20041	19918	18453	4635	3854	9523	23443	2114	63,3	162768,2	3994
Луганська	57202	25067	48054	2685	24590	20067	58619	2742	61,3	900571,9	3064,8
Львівська	52103	20490	47111	4637	8324	32438	63602	2244	63,1	174208,9	4798,6
Миколаївська	27633	23402	25010	4480	5415	14486	29800	2448	65,1	598742,7	3642,2
Одеська	61499	25748	57175	4808	6698	43707	61435	2387	61,8	11403,1	3931,7
Рівненська	19302	16735	17379	3067	4496	9205	26144	2211	65,6	18602,4	2226,7
Сумська	22907	19800	20957	3158	6184	11183	28347	2177	65,1	1737901,1	2617
Тернопільська	16294	15055	15168	3448	1892	9366	22712	1871	61	154595,8	2339,4
Харківська	76866	27966	69396	6292	13939	46650	77316	2407	65,1	561959,4	4769,5
Херсонська	18448	16990	17000	4643	2539	9442	24096	1970	64,3	185195,3	2478,8
Хмельницька	22843	17260	20792	4351	4067	11793	31336	2075	64,4	408	2686,2
Черкаська	27012	21082	24093	5455	5534	12522	29646	2155	65,3	94542,4	2524,3
Чернівецька	11969	13228	11424	2344	1169	7225	18682	1985	62,9	27997,1	1989,9
Чернігівська	21165	19357	19328	3810	4338	10786	26277	1974	66,4	58898,7	2209,6

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Статистичний збірник «Регіони України» 2012. [Електронний ресурс]. — Київ, 2011. — 783 с. — Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1023012/>.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.info-kmu.com.ua/2013-11-21-000000pm/article/17028718.html>.
3. Геєц В. М. Прогнозирование динамики и структуры общественного производства союзной республики / В. М. Геєц. — Киев, 1987. — 168 с.
4. Національні проекти в стратегії економічної модернізації України / Аналітична доповідь. — К. : НІСД, 2013, 56 с.
5. Основні засоби України за 2000—2010 роки : статистичний збірник. — Київ, 2012. — 293 с.
6. Центральный металлический портал РФ. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://metallischekiy-portal.ru/index-cen-lme>.
7. Мартянов М. П. Структурні деформації як фактор стримування економічного розвитку Вінницького регіону / М. П. Мартянов // Регіональна економіка. — 2012. — № 4 (66).
8. Глазьев С. Ю. Теория долгосрочного технико-экономического развития / С. Ю. Глазьев. — М. : ВлаДар, 1993.
9. Полтерович В. М. Институциональные ловушки и экономические реформы / В. М. Полтерович // Экономика и математические методы. — 1999. — Т. 35, вып. 2.
10. Небава М. І. Інституційні аспекти відродження динамізму та конкурентоздатності національної економіки / М. І. Небава, М. П. Мартянов // Вісник Донецького національного університету. — 2010. — № 1.
11. Мартянов М. П. Низька якість інститутів — основа гальмування трансформаційних процесів у вітчизняній економіці / М. П. Мартянов // Інтеграційний вибір України : історія, сучасність, перспективи : зб. матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Вінниця, 10 квітня 2012 р., Том I. — Тернопіль : Крок, 2012. — 330 с.
12. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні / [С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук]. — К. : НІСД, 2013. — 54 с.
13. Marrocu, Emanuela, Paci, Raffaele and Pala, Roberto, Estimation of Total Factor Productivity for Regions and Sectors in Italy. A Panel Cointegration Approach (December 2000). University of Cagliari, Italy Contributi di Ricerca CRENoS 00/16.

Рекомендована кафедрою економіки підприємств і виробничого менеджменту ВНТУ

Стаття надійшла до редакції 5.12.2013

Небава Микола Іванович — канд. екон. наук, доцент, директор Інституту менеджменту.

Вінницький національний технічний університет;

Мартянов Максим Петрович — здобувач кафедри економіки підприємств і виробничого менеджменту ВНТУ, начальник відділу аналізу обласних програм та бюджету виконавчого апарату Вінницької обласної Ради, e-mail: maksym_martyanov@ukr.net

M. I. Nebava¹
M. P. Martianov²

Analysis of influence of sectoral-branch structure of economy on dynamic development of regions of Ukraine

¹Vinnitsia National Technical University

²Executive office of Vinnitsia Regional Rada

The classification of regions of Ukraine depending on prevailing in the economy of some sectors is conducted in the paper. It is analyzed as a structure of economy influences on the indexes of economic development of region. Basic obstacles that restrain further structural transformation of economy of regions of Ukraine are obtained and recommendations on the further removal of these obstacles are offered.

Key words: regional economy, structure of economy, sectors of economy.

Nebava Mykola I. — Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Head of the Chair of Business Economics and Production Management;

Martianov Maksym P. — Researcher of the Chair of Business Economics and Production Management, the Chief of the Department of Analyses and Regional Programs, e-mail: maksym_martyanov@ukr.net

Н. И. Небава¹
М. П. Мартьянов²

Анализ влияния секторально-отраслевой структуры экономики на динамическое развитие регионов Украины

¹Винницкий национальный технический университет

²Исполнительный аппарат Винницкого областного Совета

Проведена классификация регионов Украины в зависимости от доминирования в экономике некоторых секторов. Проанализировано как структура экономики влияет на показатели экономического развития региона. Найдены основные препятствия, сдерживающие дальнейшую структурную трансформацию экономики регионов Украины и изложены рекомендации по дальнейшему устранению этих препятствий.

Ключевые слова: экономика региона, структура экономики, секторы экономики.

Небава Николай Иванович — канд. экон. наук, доцент, заведующий кафедрой экономики предприятий и производственного менеджмента;

Мартьянов Максим Петрович — соискатель кафедры экономики предприятий и производственного менеджмента, начальник отдела анализа областных программ и бюджета, e-mail: maksym_martyanov@ukr.net